

Kulturredaktör: Sara Meidell 090-17 60 38 E-post: kultur@vk.se

Strålande hyllning till kärleken och scenerna

TEATER

Romeo & Julia

Manus och regi: **Bobo Lundén** **fritt efter William Shakespeare**
Scenografi: **Astrid Maya**
Mask & kostym: **Helena Andersson**
Musik: **Bobo Lundén, Cay Nyqvist**

Medverkande: **Maria Asserud, William Beijer, Susanne Sundqvist Bergqvist, Jacob Danielsson, Gunnar Eklund, Thessa Eriksson, Marina Georgescu, Linda Gustafsson, Niklas Larsom, Lirrell, Sonja Lindblom, Nils Lundqvist, Fjelle Najar, Vilgot Paulsen, Lillemor Skogheden, Ana Stålhammar Stanišić, Adam Stanišić Stålhammar och David Åkerlund.**
Västerbottensteatern

Spelas i Medlefsparcken, Skellefteå till 12 juli 2020, samt sommaren 2021

Greve Paris, i mitten, är en skratteffekt i sig själv, underbart överspelad av Marina Georgescu.

FOTO: PATRICK DEGERMAN

Ana Stålhammar Stanišić som Julia och till höger Adam Stanišić Stålhammar som Romeo, båda i starka rolltolkningar, samt Amman Johanna som görs till en praktroll av Sonja Lindblom.

TEATER. Sällan är premiärer så tungt symboliska som när Västerbottensteatern öppnar sommaren 2020. Efter en vår av tysta scener, en länsteater som plötsligt åter finns därute i grönskan och ljuset, som en appell för regionkulturen, för liv och hopp igen. Och så själva pjäsen, ur-pjäsen bland urpjäser, vars kärlestema knappast kunde vara mer rätt i tiden – en kommentar till den tillvaro av statssanktionerad mänsklig distans som blivit hudnära för oss alla, men också med en underskrivad politisk tyngd. För vad, i det uppsettade, överhettade och överbelastade globala tillståndet, kunde vara mer utmanande än en bombastisk hyllning till kärleken, den som går utanför all politik och ideologi.

Sommarteater tillhör de svåraste av balansakter för länsteater – vädrat är bara en del i den ekvation som ska sluta på plus i så många avseenden. Ska ge en publikupplevelse att ta med sig hem för såväl stor som liten, tillresta besökare som hemmapublik. Vara ett kvalitetsmärke för bidragsvärd och kritiker, markera existensberättigande i tider av kulturkamp och i samma ansats också gärna generera hyfsade intäkter till gagn för smalare produktioner under termistid.

Att Västerbottensteatern kan sin sommarteatrematematik fick vi strålande besked om vid förra omgången, med publik- och kritikersuccén Bröderna Lejonhjärta. Med det pågående

klassikeråret Tre Systrar, som efter premiär i vintras fick flyta ut på nätet, har besked också givits om att potential finns att fylla inte bara stora grönytor utan också klassikerkostymen med stuns och frispelande djävlar gester.

Både högtidligt och med högt ställda förväntningar är det alltså en coronanäpn premiärpublik rinner ner mot älvarpärken i Medlefs – samtidigt är blicken rentvättad och öppen, hungern omätligt efter skåde-

spel i ett fysiskt rum, lite klassisk teatermark kort och gott. Ingen uppsättning kunde således vara mer passande än den Romeo och Julia vi här bjuds – utan deluxeversion av den mest frikostiga sort, lustfylld och generös i det mest livsbejakande avseende.

Bedräande frikopplat från samtidsbänklängor (tack och lov slipper vi helt referenser till både mobiler och tunder, hela den nätbaserade kärleksökonomi av idag, som en slappare eller ängsligare uttolkare

! **Mer kultur:** Recensionerna, krönikorna, kulturnyheter och debatten - mer läsning på vk.se/kultur

! **Kontakta kulturen:** Mejla kultursidan dina synpunkter och tips på bevakningar, skriv till kultur@vk.se

Jacob Danielsson som Mercutio och i förgrunden Vilgot Paulsen som Tybal, två akrobatiskt starka rollprestationer.

Gunnar Eklund i en av två starka roller, här som Fader Lorenzo. FOTO: Patrick Degerman

en från 1996, tar Bobo Lundén detta arv vidare med återförandet av mera samtida textformat. Spoken word, hiphopinfluenser sluter här en historisk cirkel genom hur texternas rytm och attityd (Broadway-svulstigt genom de passionerade referenserna till Hamilton), helt naturligt faller in i de unga huvudkarakterernas rörelsemuster och hållning. Så pass att det enkelbarocka uppsluppenhet än den tillför den absurda skruv som ambitionen kanske var. För snarare än i de stora gesterna – Greve Paris är till exempel en

skratteffekt i sig själv, underbart överspelad av Marina Georgescu – är det i de mer finskurna gesterna som det stundtals blir vansinnigt roligt – och drabbande. Sonja Lindblom gör här en paradroll som amman Johanna och utför uppdraget om lokal färgsättning exceptionellt elegant, medan David Åkerlund gör den ömmaste av handfallna fäder i sin tolkning av Herr Capulet i laddad dynamik med Susanne Sundqvist Bergqvist som lägger divans och matronans hela tyngd i sin Fru Capulet.

Starka insatser gör också huvudrollspåret, som fått ett manus med utrymme att placera sina rolltolkningar i en diffus sfär och ålder där kärleken renodlas från så mycket politik, ideologi och historiska stämpande könsstrukturer som möjligt. Ana Stålhammar Stanišić gör en Julia som har både den vuxna kvinnans tyngdpunkt i världen och en flickstark upprorsenergi, medan Romeo i Adam Stanišić Stålhammars gestalt är modernt mångfacetterad med ett fysiskt skådespelerskt övertygar som en ung människa överväldnad och översvämmad av själva livet.

De svagare partierna dem emellan uppstår tyvärr i akt två, med sin peak i de mest laddade dödsscenerna i kryptan och får nog skyllas på manus, där man hade önskat att uppsättningen gjort ett tydligare vägval och antingen låtit den svagaste greven leda väg till något mera fullblodsabsurt, eller låtit det bli fullblodigt allvar, utan comic reliefs. Samma antydning i övrigt rasande full av fart och självförtroende, finns i slutscenerna där visdoms-kakorna, låt vara att det är ett stiltgrepp, blir aningens för välgärnat söt.

Detta är dock mycket små randnoteringar i en föreställning som är en stor seger. Även borträknat den egen uppskrivad sentimentalitet inför det stora i att återa gå på teater, är det gripande att se ett teaterhus visa ett sådant starkt lagarbete. Publikglädjen i att få följa en fast ensenhet (och ja, slutligen måste förstås här en onästande Gunnar Eklund nämnas, med tydligt eget signum som både Herr Montague och Fader Lorenzo), här utbyggd med det fina i att som en konsekvens av C-värns, så se en större del av teaterns stab upp på scen.

En strålande vacker föreställning om kärlek i en tid där den behövs som mest – samtidigt en hyllning till själva teaterkonsten, de levande scenerna.

SARA MEIDELL

FOTO: HASSE HOLMBERG

KRÖNIKA: MIDSOMMAR

Midsommar kommer inte att vara som normalt i år

Midsommar kommer inte vara som normalt i år.

Kramarna och handskakingarna kommer inte vara en ärosvärklur del på middagarna, där sittplatserna sätts något glesare. Ängsligt vill vi både följa rekommendationerna om avstånd och lika ängsligt tycker vi väl att värt lilla sällskap nog är värda att komma lite närmare varandra nu. Kramarna kommer kanske efter nubb, då rekommendationerna och förnuftet mjukt upp, och risken inte gör sig lika påmind.

Diskussionerna om rasism kommer inte vara som normalt i år. De diskussionerna som brukar pågå i marginalen av storhelgerna, för visst är vi mot rasism och så.

De senaste veckornas mord på svarta medborgare av poliser i USA, med efterföljande protester i hela världen har lagt nytt allvar i frågan: är vi verkligen mot rasism? Arbetar vi på riktigt mot rasism? Helt klart är i alla fall att vi som till huden är vita inte tagit vårt privilegium på allvar. Det kan vara ett bra samtalsämne till sillen: Vad innebär ditt vita privilegium?

Diskutera sedan livligt och ärligt. Våga ha fel! Så kanske en systematisk förändring kan börja äga rum även här. För rasismen är inte ett amerikanskt problem.

Det kan vara bekvämt att tänka att vi sitter på moraliskt säkra mark. Att vi genom att uttala oss på ett visst sätt skulle genomgåras med något skuld.

Men så fungerar inte rasismens strukturer och beteenden. De av alla festa av oss har erfarenhet av att uppleva reflexmässiga fördomar mot människor eller företeelser som är anorlunda än det vi

är vana. Men det är okej. Så länge vi erkänner det och försöker lära om och lära bättre. Att tycka att protesterna är överdrivna eller att det ska gå tillbaka till hur det var förut är ett rasistiskt ställningstagande. Svarta liv har betydelse. Det är inte en åsikt. Det är fakta.

Så midsommar kommer inte vara som normalt i år. Vi får inte kramas som vi vill och vi behöver ifrågasätta samhällets systematiska rasism. Vi behöver också stå ut med att vara obehövsamma inför tvärsäkerheten kring sakers tillstånd. För nåns fel är det säkert, förmodligen Tegnell. Som bland annat röster från Umeå skrek ut redan i början av coronakrisen, i hård dom över Folkhälsomyndighetens strategi.

Kanske finns det lika värdsäkra röster kring det lite glesare middagsbordet i helgen, om hur en aldrig tidigare upplevd pandemi ska hanteras. Det kommer diskuteras och argumenteras och säkra slutsatser kommer dröja, i trots med den insikt som säger att en översikt kommer dröja flera år. Men det är säkert också Tegnell fel.

Midsommar kommer inte vara som normalt i år. "Normalt" är över: Normaliserad rasism måste vara över. Vår människors behov är låga. De sätt vi någonsin har lärt oss om kroppskontakt kommer behövas tänkas om.

Att behöva tänka nytt och lära sig nya handlingsmönster som kan hjälpa till att skydda människorna omkring oss är någonting vi är kapabla till. Det gör oss bättre. Hur obehövsamt det än är.

Fan vad skönt att midsommar inte är som normalt i år.

PATRIK BACKLUND